100214 Fastlagssöndagen
Henrik Glamsjö

Mässa i Betnaiakyrkan

I den dammiga staden gick ett antal pilgrimer på vägen i trängseln mitt bland försäljare och gatans larm. Någon bar ett kors och ytterligare någon annan, en franciskanermunk, läste några rader ur en andaktsbok och gick sedan vidare. De gick det som kallas en korsväg. Vi gör det i Olaus Petri kyrka varje år i stilla veckan, veckan före påsk. Det görs runt om i hela världen i fastan som en förberedelse för att få fira påsk. Men du är det speciellt. Gruppen går som så många grupper har gjort före dem sedan medeltiden den väg som kallas Via Dolorosa, ja det står faktiskt så till och med på gatskyltarna. Via Dolorosa, smärtornas väg. På tre språk. Hebreiska, Arabiska och Engelska.
Det kan tyckas lite enkelt eller naivt på något sätt. Den stad som fanns när Jesus gick på jorden är begravd långt under lager på lager av civilisation. Årtusenden av människors lämningar ligger mellan oss och den gatubeläggning Jesus trampade med sina sandaler. Är det någon mening att gå samma väg längre? Är det inte för mycket som skiljer oss åt. Är det inte bättre att bara läsa om det i sin Bibel och meditera över det? Självfallet kan olika människor uppleva och inse olika saker när man går denna väg. För en del var det nog bara en sak man gjorde när man ändå var i Jerusalem, men för andra var det en vandring som förenade mig med Kristi och mänsklighetens lidande. Som den gamla kvinna som gick upp till klippan för korsfästelsen på sina knän och gråtande sträckte handen mot klippan som fått ta emot Frälsarens blod. Kanske bar hon sina egna sorger på vägen och lämna något av dem kvar vid korsets fot.
Men korsvägsvandringen säger något viktigt om det som kan kallas för kärlekens väg: Jesu väg och vår vandring efter honom.
1. Det första är om Guds kärlek, den är fysisk och konkret. Dagens beskrivningar av kärlek kan vara något helt annat: Flyktig, otydlig, obestämbar. Kärleken har hänvisats till känslan enbart, men det är så lätt att glömma att en människa är mycket mer än bara känsla. Ett helt liv involverar handling, tanke, vilja och mycket mer. Kärleken har med allt detta att göra. En kärlek som inte tar sig några som helst uttryck är vingklippt, eller en kärlek som inte involverar min vilja tenderar att bli just flyktig. Här möter vi en annan kärlek, som är just annorlunda. En kärlek som har tydliga konturer och till vilken vi kan ha en relation eftersom han är en person, Gud och människa, Jesus Kristus. Den är SÅ påtaglig att vi kan ta på honom med våra händer som det står i 1 Joh. Påtagligt mänsklig – Jesus själv har ångest inför det som väntar honom. Min själ är full av oro säger han.
Detta mänskligt fysiska aspekt blir uppenbart när vi faktiskt vandrar med honom utmed Via Dolorosa. När vi faktiskt låter våra fötter, rent konkret, följa honom. Det kan tyckas vara mycket som skiljer oss åt och som separerar oss men vi vandrar som han gjorde och vi går med honom. Nu talar jag förstås inte bara om den konkreta vandringen utmed via Dolorosa, utan den väg som vi har att vandra genom livet som förvisso långt ifrån alltid är en lidandesvandring men eftersom vi går tillsammans med mänskligheten finns alltid lidandet med i mänsklighetens vandring. Det har om inte annat 1900-talet visat allt för väl.
2. Tidlös. Kyrkan har anklagats, inte bara i vår tid, för att ha fördunklat Jesu enkla budskap om Guds kärlek. Man har sagt att det är så mycket bråte som ligger emellan av dogmer om både det ena och det andra. Och visst. Kyrkans historia kan verka lika svårgenomtränglig som människors historia. Men den stora faran är nog inte att kyrkan tänker för mycket utan när hon glömmer hur teologin skall formas: i Guds

närhet. Det har sagts att kyrkan har gjort teologi på sin bak allt för länge när teologi bara kan formas på knä.
För risken är, när teologi formas skild från kyrkan liv och kärna, att målet och riktningen av tillbedjan och ödmjukhet glöms bort så att vi tror att Guds hela väsen verkligen skulle kunna formuleras i pregnanta och logiska satser. Även om vi tror att mycket kan sägas om Gud är Gud alltid större. När vi går via dolorosa med Jesus under fastetiden blir det ett konkret sätt att göra teologi. Man så att säga går in kunskapen om Gud, genom själva trötthetten i kroppen och värken i fötterna trampas kunskapen om Gud in i min kropp, genom att gå med i textläsningarna under fastan är avståndet inte längre så stort. Kyrkans tradition är full av dessa vägar till Gud som involverar mer än mitt intellekt. Jag tänker på pilgrimsvandringar, radbandet som kallas frälsarkransen och inte minst upptäckten av mässan under 1900-talet där vi får ta emot Herren i brödet och vinet. Som idag.
Detta kan för oss vara ett sätt att hålla vårt sinne på det enda nödvändiga som uttrycks så väl i Episteln: Gud vill att alla människor skall räddas eftersom Gud är kärlek.
3. Guds kärlek är gemenskap. Det låter som en självklarhet men att Gud är gemenskap i sig själv är en viktig utgångspunkt. Guds kärlek är drar oss in i gemenskapen som finns i treenig Gud själv, kärleken mellan Fadern Sonen och den helige Ande.
Enligt de mytologier som israeliterna stött på i sin omgivning hade människan skapats som slavar åt distanserade och lynniga gudar. (jfr. den grekiska mytologin) Herren är annorlunda och det påpekas genom hela GT. Han är nådig och barmhärtig eftersom människan skapas som medskapare, medhjälpare, medarbetare. Gud ger av sin egen likhet till oss. Människan skapas fri för att kunna älska Gud och hon är så högt älskad att Jesus Kristus är beredd att gå denna lidandesvandring för vår skull.
Vetekornet som inte dör och faller i jorden förblir ett ensamt korn. Det som faller i jorden kan bära rik skörd. Guds kärlek ger liv genom död. Det är ett liv som levs i gemenskap. Men det sker inte genom att förverkliga mig själv. Eller rättare: att förverkliga sig själv är inte det samma i kristen tro och i modern mening. Det är genom att ta emot och acceptera att jag är del av något större och evigt och att jag är insatt i en historia som sträcker sig från skapelsen till tidens slut och där Jesus är först och sist. Gud ha lagt fröet i mig, Gudslikhet, det är mitt jag, det är det som skall uppstå med honom. Där är jag del av ett stort fält av vetekorn som faller i jorden eller Guds åker som det heter. Att bära frukt handlar inte om att samla så mycket prylar som möjligt, eller att skaffa sig många och svåra titlar eller mycket prestige i denna världens ögon. Man kan nog enligt det mönster Jesus följer påstå att det är tvärt om. Det är genom att dö som man får. Vi får under fastan vända våra steg mot Jerusalem och vandra med Jesus Kristus upp till Jerusalem. Det är en vandring mot döden, en vandring som långsamt skalar av det jag inte behöver på vägen, eller det som rent av hindrar mig att nå målet.
För oss som befinner oss långt ifrån Jerusalem är det ändå möjligt att vandra med. Fastan är en vandring med Jesus Kristus där vi befinner oss i våra liv. Det är inte bara så att han följer oss utan vi får också följa honom och låta honom leda oss rätt så att vi kan vara ett vetekorn som växer i gemenskap med alla andra som följer honom: Jesus Kristus.